

Wereld- klasse van Vlaamse bodem

Pionieren op wereldniveau

**BOEREN
BOND**

05 **Waarom boeren in Vlaanderen uniek is**

- Vlaamse landbouw is al generaties lang een sector van pioniers

07 **De sector in beeld**

08 **Familiale bedrijven met wereldklasse**

- Topregio met topproductiviteit
- Vlaamse landbouw voedt Vlaanderen
- Gewaardeerd door jong én oud

13 **Boeren als bouwers van een duurzame toekomst**

- Klimaat
- Stikstof
- Water
- Kringlooplandbouw en biodiversiteit
- Energie
- Gewasbeschermingsmiddelen

23 **Excelleren op eigen bodem**

- Heel wat winnaars

27 **Innovatie als motor van onze landbouw**

- De brug tussen onderzoek en boer
- AIF
- Onderzoeksprojecten

31 **Wat staat er op het spel?**

A portrait of Lode Ceyssens, a middle-aged man with grey hair and a beard, smiling. He is wearing a white button-down shirt and has a blue and white plaid jacket draped over his left shoulder. He is also wearing a beaded bracelet on his left wrist. The background is a blurred outdoor setting with green grass and trees.

Lode Ceyssens
Voorzitter Boerenbond

Waarom boeren in Vlaanderen uniek is

Zonder boeren, geen eten. Misschien een boutade, maar wél één met een grote kern van waarheid. Vlaamse land- en tuinbouwers zijn de basis van onze voedselvoorziening, en onze siertelers zorgen dagelijks voor nieuwe bloemen, planten of bomen die onze omgeving opfleuren.

Vlaamse landbouw is al generaties lang een sector van pioniers.

De continu wijzigende omstandigheden dagen land- en tuinbouwers telkens opnieuw uit om vooruit te denken en zich aan te passen. Op een beperkte oppervlakte en in een dichtbevolkte regio zijn ze erin geslaagd uit te groeien tot de meest productieve, innovatieve en duurzame landbouwers die tot de wereldtop behoren.

Maar de uitdagingen blijven. Klimaatverandering, internationale concurrentie, regelgeving en maatschappelijke trends vragen telkens opnieuw om ondernemerschap en innovatie. En net daarin schuilt onze kracht. **De geschiedenis toont dat onze landbouwers niet afwachten tot verandering hen overkomt. Ze nemen het initiatief, zoeken oplossingen en bouwen stap voor stap aan een duurzamere en sterkere sector.** Daarbij kunnen ze rekenen op een sterke agrovoedingsketen en een unieke kenniscuster van onderzoeksinstituten, praktijkcentra, technologiebedrijven en onderwijsinstellingen. En natuurlijk ook op Boerenbond.

Onze boeren bewijzen al eeuwenlang dat pionieren geen eenmalige prestatie is, maar een houding.

Een houding die Vlaanderen mee heeft gemaakt tot wat het vandaag is: een landbouwregio die internationaal respect afdwingt en die ook morgen wil blijven behoren tot de wereldtop.

De sector in beeld

De Vlaamse land- en tuinbouw bestaat uit duizenden familiale ondernemingen. Dankzij moderne technieken en gespecialiseerde kennis produceren zij op een efficiënte manier voedsel en sierplanten van hoge kwaliteit. Ondanks de kleine oppervlakte, de hoge bevolkingsdruk en de strenge regelgeving behoren we tot de wereldtop.

De Vlaamse landbouwsector

- Vlaanderen telde begin jaren 80 nog 70.000 à 75.000 landbouwbedrijven, in 2025 daalde het aantal tot zo'n 21.000 bedrijven.
- De gemiddelde oppervlakte per bedrijf steeg van 18,3 hectare in 2005 naar 29,1 hectare in 2025.
- Elke landbouwer produceert duurzaam en kwaliteitsvol voedsel voor gemiddeld 325 Vlamingen.
- De bedrijven kunnen we opdelen in acht grote sectoren: Akkerbouw, Groenten, Sierteelt en boomkwekerij, Melkvee, Pluimvee, Fruit, Varkens, Vleesvee en kalveren

Ruimte in Vlaanderen

Nog maar 45% van Vlaanderen bestaat uit landbouwgrond. In 1950 was dat nog 62%.

De gemiddelde leeftijd van een Vlaamse landbouwer is gestegen van 50 jaar in 2007 naar circa 56 jaar.

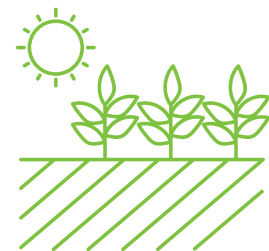
79% van de Vlaamse landbouwers (bedrijfsleiders) is man en 21% is vrouw. Slechts 14,3 % van de bedrijfsleiders ouder dan 50 heeft een opvolger.

Vlaanderen telt in 2025 zo'n
21.000
landbouwbedrijven.

Elke landbouwer produceert duurzaam en kwaliteitsvol voedsel voor
gemiddeld **325** Vlamingen.

De gemiddelde oppervlakte
per bedrijf steeg van 18,3 hectare
in 2005 naar
29,1 hectare in 2025.

Familiale bedrijven met wereldklasse

Jaarlijkse productie

Melk

**3,1 miljard
liter**

Granen

**690.000
ton**

Aardappelen

**2.660.000
ton**

Appelen en peren

**610.000
ton**

Sierteeltbedrijven*

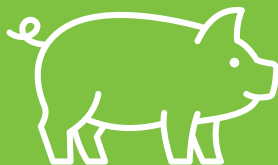
924

Groenten

**2.000.000
ton**

Aantal dieren

Varkens

4.900.000

Runderen

1.200.000

Kippen

47.400.000

* waar duizenden soorten bomen en bloemen geteeld worden, goed voor een omzet van 580 miljoen euro

Een sterke keten

Maar liefst 60% van de landbouwgrondstoffen die Belgische voedingsbedrijven gebruiken, komt van eigen bodem.

De voedingsindustrie genereert jaarlijks 85 miljard euro omzet en stelt direct en indirect meer dan 180.000 mensen te werk.

Heel de keten zorgt in Vlaanderen voor 5,4% van de toegevoegde waarde.

Een werk verschaffende sector

De tewerkstellingscijfers in de land- en tuinbouwsector kennen een gestage groei:

- Op 25 jaar is in Vlaanderen het aantal regelmatige arbeidskrachten bijna verdubbeld van 20.000 naar 38.000.
- Het aantal seizoenarbeiders gestegen van 38.000 bijna 60.000.

Hoge productiewaarde

De Vlaamse land- en tuinbouw bewerkte in 2024 613.811 hectare met een productiewaarde van 7,9 miljard euro. Dat komt ruwweg neer op 13.000 euro productiewaarde per hectare.

In de EU werd op 156,2 miljoen hectare landbouwgrond een productiewaarde van 531,9 miljard euro gehaald, goed voor zo'n 3.400 euro per hectare.

Onze Vlaamse productiewaarde ligt dus bijna vier keer hoger dan het Europese gemiddelde

Kennis

Het opleidingsniveau van Vlaamse landbouwers ligt drie keer hoger dan het Europese gemiddelde.

90% van de
Vlamingen vindt dat ons
land zelfvoorzienend
moet blijven en dus kan
instaan voor haar eigen
voedselproductie
(bron Ivox bevraging)

Voor onze thuismarkt

90% van onze productie blijft in West-Europa.

72% van onze export van landbouwproducten blijft binnen de grenzen van de EU.

53% gaat niet verder dan onze buurlanden.

9% gaat naar het Verenigd Koninkrijk.

De **19%** producten die de Europese grenzen overschrijden zijn vooral 'typisch Belgisch' zoals chocolade, wafels, bier en frietjes.

Topregio met topproductiviteit

De Vlaamse landbouw behoort tot de meest productieve landbouwsystemen van Europa en de wereld. Landbouwgrond is in Vlaanderen trouwens bijzonder duur. Enkel in Nederland en Malta liggen de aankooprijzen nog hoger.

Op een beperkte oppervlakte realiseert de sector een uitzonderlijk hoge economische en fysieke output, dankzij specialisatie, technologie, ondernemerschap en een sterke agrovoedingsketen.

Het overgrote deel van de landbouwbedrijven zijn individuele ondernemingen of vennootschappen die worden geleid door één gezin of familie. Zij staan zelf in voor het management, dragen het ondernemingsrisico en investeren zelf het kapitaal. Ook op het vlak van werkgelegenheid is de sector een belangrijke, laagdrempelige en werkverschaffende speler. Daarmee is landbouw niet alleen voedselproducent, maar ook een motor voor tewerkstelling, ondernemerschap en regionale economische activiteit.

Vlaamse landbouw voedt Vlaanderen

We zijn wereldtop in duurzame en kwaliteitsvolle voedselproductie, en er is bijgevolg ook vraag naar onze producten vanuit andere landen. Toch produceren onze land- en tuinbouwers hoofdzakelijk voor onze eigen bevolking.

*In 2024 bedroeg de
gemiddelde verkoopprijs
van een hectare
landbouwgrond in
Vlaanderen 68.934 euro,
wat neerkomt op een
stijging van bijna **92%**
sinds 2013.*

Gewaardeerd door jong én oud

Onze landbouw wordt graag gezien. Het maatschappelijk draagvlak voor landbouw is dan ook groot. 94% van de Vlamingen vindt landbouw belangrijk voor de toekomst van onze samenleving en de overgrote meerderheid, 90%, vindt dat ons land zelfvoorzienend moet blijven en dus kan instaan voor de eigen voedselproductie.

Dat blijkt uit een bevraging die Boerenbond voerde via Ivox.

Die cijfers worden bevestigd door een recent onderzoek van VLAM. Daaruit blijkt dat tieners positief staan tegenover landbouw en Belgische producten. Zo geeft 72% aan bewondering te hebben voor landbouwers en vindt 65% van de jongeren dat we meer voeding zouden moeten kopen die in België geproduceerd wordt.

Boeren als bouwers van een duurzame toekomst

Onze Vlaamse landbouwers zijn wereldtop in kwaliteit en duurzame productie. Ze produceren dagelijks op de meest efficiënte wijze kwaliteitsvol voedsel en doen dat met de grote aandacht voor omgeving en natuur. Vlaamse landbouwers zijn vaak medaillewinnaars, ondanks de beperkte oppervlakte waarop zij moeten werken.

Klimaat

Het klimaat staat vandaag hoog op de maatschappelijke agenda. Landbouwers zijn hier bijzonder nauw bij betrokken, want ze ondervinden als eerste de impact van het steeds grilligere klimaat en zijn zelf deel van de oplossing.

De Vlaamse landbouw stoot zo'n 7,21 miljoen ton (megaton) CO₂-equivalenten per jaar uit. Dit komt neer op ongeveer 11% van de totale broeikasgasuitstoot in Vlaanderen. Wereldwijd is landbouw goed voor zo'n 15% van de totale broeikasgasuitstoot.

Sinds 1990 is de broeikasgasuitstoot van de Vlaamse landbouwsector met 18% gedaald. Een mooie realisatie die vooral het gevolg is van investeringen in hernieuwbare en duurzame energie, bewuster omgaan met bemesting en mestkwaliteit, klimaatvriendelijkere voeders en stalsystemen.

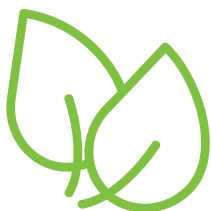
Carbon farming

Carbon farming omvat een reeks landbouwpraktijken die bijdragen aan het vastleggen van koolstof in de bodem. Planten spelen daarin een belangrijke rol, aangezien ze CO₂ uit de lucht opnemen en via hun wortels en plantenresten koolstof aan

*Sinds 1990 is de broeikasgasuitstoot van de Vlaamse landbouwsector met **18%** gedaald.*

De Vlaamse landbouwbodems slaan vandaag al 100 tot 150 ton koolstof per hectare op. Onder blijvend grasland wordt evenveel koolstof opgeslagen als onder bos. 1 ton stabiele koolstof in de bodem opslaan wil zeggen dat er 3.7 ton CO₂ uit de lucht is gehaald.

*De ammoniakemissies uit
landbouw zijn sinds 2005
met **24%** afgenomen.*

*In het belangrijkste
Mercosurland Brazilië
zien we een stijging van
bijna **40%** sinds 2005.*

de bodem toevoegen. Landbouwers versterken dit proces door bijvoorbeeld organisch materiaal aan te voeren, de bodem bedekt te houden met groenbedekkers of minder intensieve bodembewerkingen toe te passen. In Vlaanderen zijn landbouwers vandaag hier zeer bewust mee bezig. Niet alleen om koolstof op te slaan, maar ook om de bodem gezonder en weerbaarder te maken tegen de huidige weersextremen.

Stikstof

Stikstof is een gas dat overal om ons heen is. Samen met zuurstof of waterstof wordt het omgezet in stikstofoxiden en ammoniak. Dat kan gebeuren in stallen wanneer mest in contact komt met urine, of in verbrandingsmotoren waar de stikstof uit brandstoffen reageert met de buitenlucht tot stikstofoxiden. Deze gassen verspreiden zich in de lucht en slaan neer op natuur. De natuur kan niet zonder stikstof, maar in sommige gebieden zorgt die stikstof ervoor dat stikstofminnende soorten een concurrentievoordeel krijgen ten opzichte van soorten houden van voedselarme milieus. Door de ontwikkeling van innovatieve technieken komt er vandaag veel minder ammoniak uit de landbouw dan vroeger, bijvoorbeeld door het installeren van luchtwassers aan stallen.

Zo zijn de ammoniakemissies uit landbouw sinds 2005 met 24% afgenomen en zelfs met meer dan 50% sinds 1990.

Vlaanderen roeit daarmee op wereldvlak duidelijk tegen de stroom in.

De mondiale ammoniakemissies zijn enkel maar blijven stijgen: met 21 % sinds 2005 en zelfs met 40% sinds 1990. In het belangrijkste Mercosurland Brazilië zien we een stijging van bijna 40% sinds 2005 en zelfs meer dan 100% sinds 1990.

De stikstof die neerslaat op stikstofgevoelige natuur in Vlaanderen is voor 54% afkomstig uit het buitenland. 36% is afkomstig van de Vlaamse landbouw.

De uitdagingen voor onze landbouwers blijven groot. De sector zet actief in op de vermindering van stikstofemissies door begeleiding van landbouwers, innovatieve reductietechnieken financieel en inhoudelijk te ondersteunen, nieuwe emissiearme stalsystemen te helpen erkennen en praktijkkennis te verspreiden.

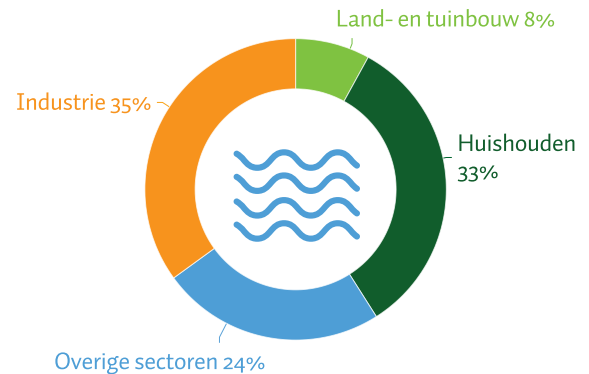
Water

Toegang tot water is essentieel om voedsel te produceren. Het wordt hoe langer hoe meer een zeer kostbaar goed.

Vlaamse land- en tuinbouwers zijn verantwoordelijk voor 8% van het totale Vlaamse watergebruik. Industrie (35%) en huishoudens (33%) zijn de grootste verbruikers.

Gemiddeld 51,2% van het irrigatiewater gebruikt in landbouw herinfiltrteert naar het grondwater.

Uit onze ledenbevraging blijkt dat één op drie van de Vlaamse landbouwers nu al water hergebruikt en de helft een eigen wateropslagsysteem heeft. Belangrijk is dat de intentie om hier verder in te investeren groot is, maar landbouwers lopen vaak vast op hoge de investeringskost en de moeilijke vergunningverlening.

Mitch Vermeiren

Innovatieve projecten

De Vlaamse landbouw en de voedingsindustrie werken nauw samen om voedingsbedrijven die gezuiverd afvalwater aanbieden en land- en tuinbouwers die water nodig hebben met elkaar in contact te brengen. Een recent voorbeeld is de samenwerking tussen InBev en lokale landbouwers.

De Klimaatkoploper 2025: Mitch Vermeiren

Bij de familie Vermeiren wordt het waterbassin gecombineerd met drijvende zonnepanelen en innovatieve iCOS-kegels. Zo krijgt dezelfde ruimte meerdere functies: wateropslag, energieproductie en een betere waterkwaliteit.

De Klimaatkoploper 2025: Bart Vanderstraeten & Marijke d'Hertefelt

In het Koeweidehof wordt de melk op het bedrijf verwerkt met een innovatieve mini-zuivelfabriek die rechtstreeks verse melkproducten levert aan de consument. Een pocketvergister voorziet de boerderij van hernieuwbare energie, aangevuld met 600 zonnepanelen en een batterij voor energieopslag.

Boer&Tuinder dossier water: Klaas Soenen

Via het Groevewaterproject zoekt landbouwer Klaas Soenen naar meer waterzekerheid in droge periodes. Daarbij wordt bemalingswater van de kleiontginningsite van Wienerberger opgevangen en hergebruikt door landbouw en industrie.

De Klimaatkoploper 2025: Jan & Patrick Van der Velpen

Fruitbedrijf Van der Velpen zet in op slim watergebruik in de teelt zelf, met bodemvochtsensoren die precies aangeven wanneer irrigatie nodig is. Water wordt zo niet alleen opgeslagen, maar ook gemeten, gestuurd en zo veel mogelijk hergebruikt.

Kringlooplandbouw en biodiversiteit

Een veerkrachtig landbouwsysteem steunt op natuurlijke processen. Een rijk bodemleven helpt nutriënten vrij te maken, verbetert de bodemstructuur en maakt

Bart Vanderstraeten

gewassen weerbaarder tegen droogte en extreme weersomstandigheden. Ook bestuivers en natuurlijke plaagbestrijders spelen een belangrijke rol voor veel teelten. Landbouwers zetten steeds sterker in op maatregelen die zowel hun bedrijfsvoering als de biodiversiteit ten goede komen, zoals een doordachte vruchtwisseling, niet-kerende bodembewerking, bloemenstroken, houtkanten en hagen.

De Klimaatkoploper 2025: Peter Bauwens

Op zijn melkveebedrijf werk Peter Bauwens volgens het principe van kringlooplandbouw: dieren, voer en mest zijn in balans met minimale externe input. Sinds 2010 wordt er niet meer geploegd en ook kunstmest is recent volledig vervangen door dierlijke mest, wat de bodemstructuur en het bodemleven versterkt.

In 2026 sloten 2.822 landbouwers een of meer beheerovereenkomsten met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM). Samen beheren zij 7.114 hectare landbouwgrond met extra aandacht voor biodiversiteit. Dat betekent een stijging van 20% in areaal en 11% in het aantal landbouwers met een beheerovereenkomst ten opzichte van 2025. Na een duidelijke terugval in de vorige legislatuur keert het tij nu opnieuw. De cijfers van 2026 tonen opnieuw een duidelijke groei.

Ook de cijfers van de ecoregelingen waarbij landbouwers gedurende één jaar extra inspanningen doen, tonen een aantal positieve evoluties voor het rapportagejaar 2025. Zo steeg mechanische onkruidbestrijding met zo'n 30% en eenjarige eiwitteelten met 32%.

In onze landbouwsector gaat er bijna niets verloren. De mest van vee levert waardevolle nutriënten voor de akkerbouw en draagt via biogasinstallaties bij aan de productie van hernieuwbare energie.

Reststromen als aardappelschillen of groenteresten vinden hun weg in veevoeding, niet-bewerkbare percelen doen dienst als grasland en voeden zo runderen die dit gras omzetten in vlees en melk ... Landbouw is één grote kringloop.

Heel wat projecten werken richting haalbare en effectieve oplossingen waarbij natuur- en milieudoelstellingen hand in hand kunnen gaan met een economische landbouwbedrijfsvoering.

Jan & Patrick Van der Velpen

Peter Bauwens

*De landbouwsector
levert **2,7** keer meer
elektriciteit aan het
Belgische net dan
hij zelf verbruikt.*

*Het potentieel voor
hernieuwbare
energieproductie uit de
Vlaamse land- en
tuinbouw bedraagt meer
dan 10.000 GWh.*

Energie

Energie is een belangrijke kostenpost voor land- en tuinbouw en er zijn veel mogelijkheden om die zelf op een duurzame manier te produceren. Door gebruik te maken van innovaties als zonnepanelen, windturbines en stationaire batterijen kunnen landbouwbedrijven grotendeels zelfvoorzienend zijn in hun energie en zelfs extra energie produceren zodat ook anderen kunnen gebruikmaken van hun groene stroom.

Nettoproducent

Glastuinbouwers hebben een cruciale rol in de elektriciteitsvoorziening en het energiesysteem. Met hun wkk's (warmte-krachtkoppeling) voorzien ze elektriciteit voor wel 630.000 gezinnen. Innovatie zet zich voort en vele bedrijven hebben vandaag een hybride-opstelling van wkk's met e-boiler. Dat draagt bij aan het stabiliseren van het net en de decarbonisatie in de sector, want bij overtollige elektriciteitsproductie verwarmt men de serres met die elektriciteit.

Sinds 2010 is de landbouw nettoproducent van elektriciteit. In 2023 produceerde de sector 2,7 keer meer elektriciteit dan ze zelf verbruikt, via wkk en zonnepanelen.

Groot potentieel

Maar we zijn er nog niet, want het totale potentieel voor hernieuwbare energieproductie uit de Vlaamse land- en tuinbouw is meer dan 10.000 GWh. Om dit in perspectief te stellen: in 2023 was de totale groenestroomproductie in Vlaanderen zo'n 12.000 GWh.

Onze landbouw beschikt over heel wat troeven voor energieproductie zoals de grote dakoppervlaktes op stallen en loodsen, ideaal voor PV-installaties zonder extra ruimtebeslag. Door de ligging van bedrijven in open gebieden zijn er ook kansen voor windenergie. De biomassa-reststromen die beschikbaar zijn, kunnen dan weer gevaloriseerd worden in kleine vergisters.

Gewasbeschermingsmiddelen

Gewasbeschermingsmiddelen zijn cruciaal om planten gezond te houden of te krijgen. Land- en tuinbouwers zetten ze doelgericht, professioneel, verantwoord en duurzaam in. De Europese Green Deal heeft als doelstelling om tegen 2030 het risico en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen met de helft te verminderen. Volgens de metaforumstudie van de KU Leuven komt dat neer op een gemiddeld opbrengstverlies van 12% in Europa. Willen we de productie behouden, dan is er 11 miljoen ha meer land nodig.

Het totale gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de Vlaamse land- en tuinbouw is de afgelopen tien jaar met 10% gedaald. De Europese geharmoniseerde risico-indicator (HRI1), die kijkt naar de impact op mens en milieu, laat een daling van maar liefst 67% zien in de periode 2011-2024. Een vijftal lidstaten scoren beter, maar alle andere Europese lidstaten scoren minder goed. We zijn op vlak van gewasbescherming dus bij de beste leerlingen van Europa.

*Het totale gebruik
van gewasbeschermings-
middelen in de Vlaamse
land- en tuinbouw is
de afgelopen tien jaar
met **10%** gedaald.*

Sven Neufkens

De Klimaatkoploper 2025: Sven Neufkens

‘Svelien Aardbeien’ koos vanaf het begin voor duurzame oplossingen. Zo worden plagen bestreden met nuttige insecten, terwijl een UV-robot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder helpt beperken. Rond de serre zorgen vier mobiele kippenkarren voor het onderhoud van het terrein.

De cijfers over de meest recente keuringscyclus van veldspuiten (2023-2025) tonen aan dat de Vlaamse landbouw verder professionaliseert en investeert in duurzamere technieken. We zien een modernisering van het machinepark en een grotere aandacht voor precisie, efficiëntie en milieubescherming. Vlaamse landbouwers investeren daarmee niet alleen in performantere apparatuur, maar ook in een meer spaarzame en gerichte toepassing van gewasbeschermingsmiddelen, wat de sector duurzamer en toekomstbestendiger maakt.

Door meer en meer gebruik te maken van precisielandbouw weten landbouwers door middel van technologie tot in de details waar hun teelten precies nood aan hebben, en hebben ze de middelen om producten heel precies toe te dienen.

A close-up photograph of a Colorado potato beetle on a green leaf. The beetle is brown with black spots and is positioned on the right side of the frame. The leaf is green and has some black spots on it. The background is blurred.

Met drones op jacht naar de coloradokever

Een mooi voorbeeld is het OpenAgri-project, waarin een open source-systeem wordt ontwikkeld voor de detectie en voorspelling van de coloradokever in aardappelteelten. Op basis van bodemtemperatuur en temperatuursommen voorspellen modellen wanneer een uitbraak waarschijnlijk wordt, zodat landbouwers hun percelen op het juiste moment kunnen controleren. Vervolgens worden drones, hogeresolutiecamera's en artificiële intelligentie ingezet om larven van de coloradokever automatisch op te sporen en nauwkeurig in kaart te brengen. Zo kan enkel daar worden ingegrepen waar dat nodig is, wat leidt tot een lager gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, lagere kosten en een duurzamere gewasbescherming.

Ook voor onkruidbestrijding zien we steeds meer toepassingen van artificiële intelligentie opduiken. Camera's en AI-modellen kunnen onkruiden herkennen en onderscheiden van het gewas, zowel rechtstreeks op de spuitmachine als via dronebeelden die vooraf worden verzameld. Op basis van deze informatie kan zeer gericht worden gespoten, enkel daar waar onkruid aanwezig is.

Verder zien we een sterke opmars van robotisering en artificiële intelligentie binnen de mechanische onkruidbestrijding. Autonome robots gebruiken camera's, sensoren en AI om onkruid van gewassen te onderscheiden en vervolgens zeer gericht te verwijderen. Afhankelijk van de toepassing gebeurt dit mechanisch of met innovatieve technieken zoals gerichte laserbehandeling. Vooral voor biologische telers biedt deze technologie interessante perspectieven, omdat onkruidbeheer er vaak sterk afhankelijk is van handenarbeid.

Groot aandachtspunt is de trage erkennings-procedure. De overheid legt strenge milieueisen op en traditionele gewas-beschermingsmiddelen worden versneld uitgefaseerd maar de Europese en nationale procedures voor de erkenning van groene, biologische of laag-risico alternatieven duren vaak jaren.

Excelleren op eigen bodem

Heel wat winnaars

Dankzij de carbon footprint (koolstofvoetafdruk) kunnen we alle stappen in het productieproces meenemen en de uitstoot objectief vergelijken. Zo is de koolstofafdruk van een Belgische steak minder dan de helft van een Braziliaanse en een derde lager dan een Ierse. Dat komt onder andere door de efficiëntie van ons Belgisch witblauw ras, het valoriseren van de afvalstromen in het voeder en de vakkennis van onze landbouwers.

Op het vlak van melk doen we het nóg beter. Melk uit Vlaanderen is – zo toont een wereldwijde vergelijking van de ecologische voetafdruk aan – de meest klimaatvriendelijke van de wereld. Een liter Vlaamse melk staat gemiddeld gelijk aan 1,004 kg CO₂-equivalenten.

En wist je dat onze perenteelt klimaatneutraal is? De opslag van koolstof in de perenboom en de bodem van de boomgaard compenseert de (lage) koolstofvoetafdruk van de peer.

Ook de Belgische tomaat is een winnaar. Wereldwijd bedraagt de gemiddelde watervoetafdruk van een tomaat ongeveer 180 liter per kg. Dit cijfer omvat alle teeltsystemen door elkaar, zowel openlucht als serreproductie. Bij ons worden tomaten bijna volledig in high-tech serres geteeld met hydroponie, druppelirrigatie en recirculatie van water. Daardoor kan het watergebruik dalen tot 4 à 20 liter per kg. Dat is tot 10 tot 50 keer minder water dan het wereldgemiddelde.

*Een liter Vlaamse melk staat gemiddeld gelijk aan **1,004 kg** CO₂-equivalenten.*

*Wereldwijd bedraagt de gemiddelde watervoetafdruk van een tomaat ongeveer **180** liter per kg.*

Wanneer je in de winkel twijfelt tussen een appel van bij ons of eentje uit Nieuw-Zeeland, dan kies je beter voor de onze. De klimaatimpact van een Belgische Jonagold is immers minder dan 30% van deze van een appel die van aan de andere kant van de wereld komt.

Kortom, onze producten zijn absoluut wereldtop. We koesteren dus beter onze landbouwers, want als we voedsel van elders moeten importeren zal dat vrijwel altijd gepaard gaan met een hogere klimaatimpact. Trouwens, niet alleen op het vlak van klimaatimpact zijn onze producten de beste van de klas, ook voor wat voedselveiligheid, dierenwelzijn en algemene impact op milieu betreft, voldoen we aan de allerhoogste normen.

Peren

De Vlaamse perenteelt is klimaatneutraal. De opslag van koolstof in de perenboom en de bodem compenseert de (lage) koolstofvoetafdruk van de peer.

Melk

Vlaamse melk is de meest klimaatvriendelijke ter wereld. Een liter Vlaamse melk staat gemiddeld gelijk aan 1,004 kg CO₂-equivalenten. Het Europees gemiddeld is 1,39.

Rundsvlees

De koolstofvoetafdruk van een Belgische steak is minder dan de helft dan die van een Braziliaanse en een derde lager dan een Ierse.

Tomaten

Door innovatieve technologie hebben Belgische tomaten 10 tot 50 keer minder water nodig dan het wereldgemiddelde.

Belgisch rundvlees

22,2 CO₂ eq/kg vlees

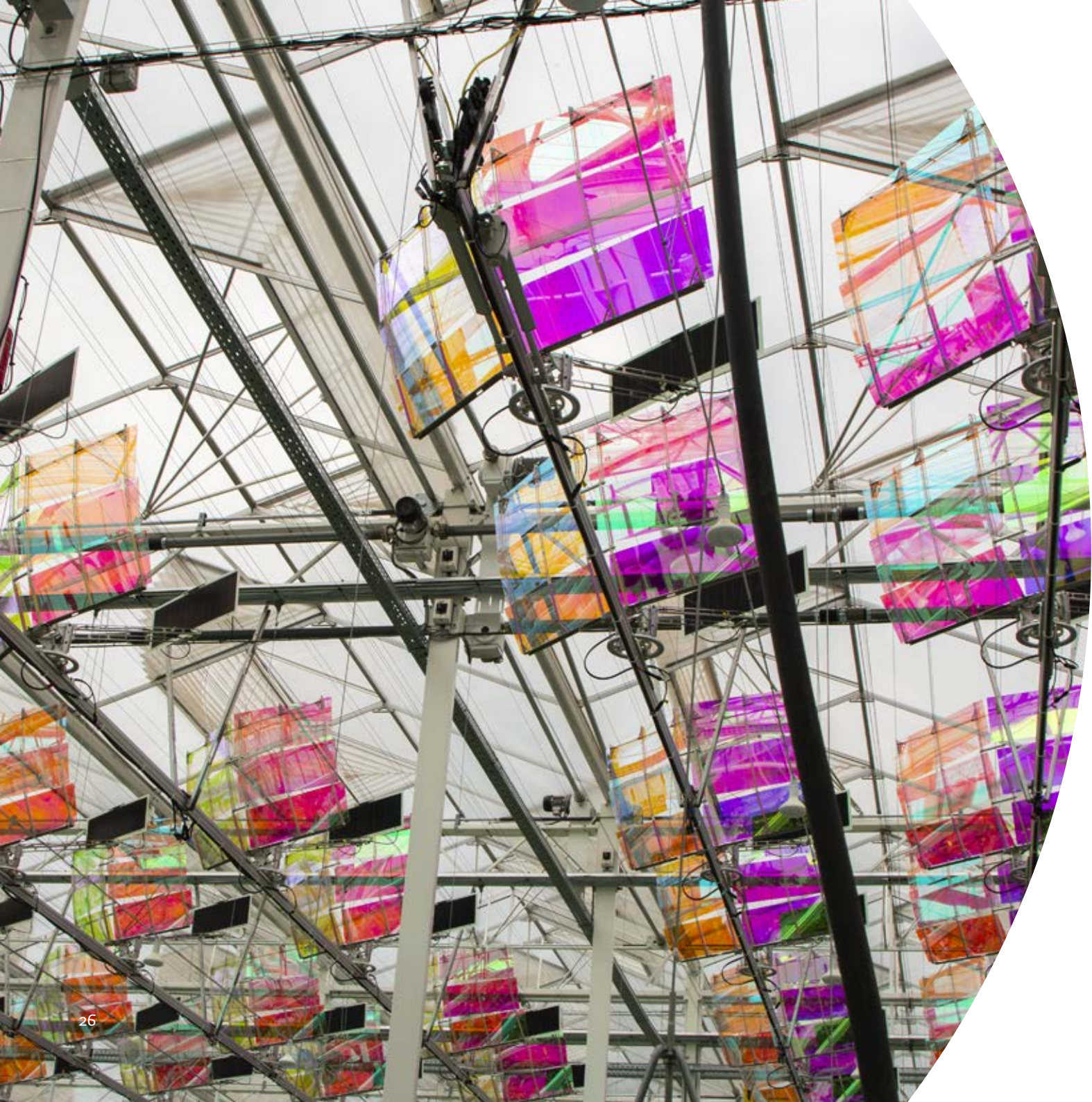
Iers rundvlees

27,5 CO₂ eq/kg vlees

Braziliaans rundsvlees

43,3 CO₂ eq/kg vlees

Innovatie als motor van onze landbouw

Vlaanderen is koploper wat innovatie betreft, en dat is voor onze land- en tuinbouw niet anders. Innovatie is dé manier om landbouw toekomstbestendig te maken en aan te passen aan de snel veranderende context waarin onze landbouwers moeten werken. Vlaanderen doet het dan ook zeer goed als innovatieve speler in de land- en tuinbouw. Denk aan robots om asperges te steken, circulaire mestverwerking of de Vlaamse wereldprimeur met de eerste grootschalige openluchtteelt van hydroprei.

We hebben een zeer hoge productiviteit per hectare, kunnen steunen op een sterke kennis- en onderzoeksinfrastructuur, kennen een hoge technologische adoptie, hebben een sterke agrovoedingsketen, zijn internationaal competitief en hebben een hoge organisatiegraad en samenwerking.

De brug tussen onderzoek en boer

Vlaanderen excelleert met haar bijzonder sterke kenniscluster met onder meer ILVO, VITO, universiteiten, praktijkcentra en technologiebedrijven.

Sterk onderzoek en innovatie zijn echter pas waardevol als de opgedane kennis ook daadwerkelijk bij landbouwers terechtkomt.

Daarom werkt Boerenbond mee aan EU-FarmBook, een Europees initiatief onder coördinatie van UGent dat praktijkgerichte kennis over landbouw en bosbouw toegankelijk maakt via één centraal platform. Het platform bundelt onderzoeksresultaten, praktijkfiches, video's en andere kennisproducten uit Europese projecten en vertaalt deze naar bruikbare informatie voor landbouwers, adviseurs en andere

professionals. Een ander voorbeeld is Proefboerderij TRANSfarm waar we samen met de KULeuven duurzame oplossingen uitwerken die landbouwbedrijven moeten klaarstomen naar een klimaatneutraal 2050.

We behoren ook tot de Europese voorhoede op het vlak van digitalisering in de landbouw. Dankzij een sterke onderzoeksinfrastructuur en hoge technologische adoptie worden technologieën zoals gps-sturing, sensoren, robots, AI en precisie-landbouw bij ons snel toegepast.

Innovatie gaat vandaag trouwens niet alleen over machines en sensoren, maar ook over de manier waarop data wordt verzameld, gedeeld en gebruikt. Via projecten rond datadeling en interoperabiliteit werken Vlaamse partners aan oplossingen waarbij landbouwers zelf controle behouden over hun bedrijfsgegevens. Boerenbond draagt bij aan een goede voedingsbodem voor innovatie. We stimuleren bottom-up onderzoek door het capteren ideeën en noden van individuele leden of op sectorniveau via onze structuren. Onze eigen vierjaarlijkse onderzoeksagenda vormt daarbij het strategisch kompas.

AIF

Zo investeren we via ons uniek Agri investment Fund in een duurzame en sterke landbouw. Steeds met het belang van de lokale boer en een positieve duurzame impact als leidraad.

- Daar waar andere investeerders terugschakelen, zet AIF net een tandje bij. In 2026 investeerde AIF al voor 13,6 miljoen euro, binnen uiterst moeilijke marktomstandigheden voor start-ups.
- AIF telt momenteel 14 actieve investeringen, goed voor een totaal geïnvesteerd bedrag van 63 miljoen euro.

Enkele recente onderzoeken en projecten:

- RootWave zet in op precisie-onkruidbestrijding met elektriciteit. De technologie is modulair, geschikt voor verschillende teelten en kan geïntegreerd worden in bestaande landbouwmachines.

AIF telt momenteel 14 actieve investeringen, goed voor een totaal geïnvesteerd bedrag van 63 miljoen euro.

- Protealis ontwikkelt superieure zaden en zaadtechnologieën voor een duurzame teelt van eiwitgewassen in Europa.
- B-COS ontwikkelt biologische actieve stoffen voor gewasbescherming en gewasweerbaarheid via een innovatief precisiefermentatieplatform.
- Rainbow Crops ontwikkelt een AI-gedreven platform gericht op het versnellen van de ontwikkeling van klimaatrobuuste gewassen.
- Biotalys, een agrotechbedrijf dat biologische en biologisch afbreekbare gewasbeschermingsmiddelen ontwikkelt.

Onderzoeksprojecten

Dankzij een sterke en unieke samenwerking tussen landbouwers, Boerenbond, de proefcentra, universiteiten en VLAIO worden nieuwe ideeën snel omgezet in praktische oplossingen op het terrein. Van precisielandbouw en digitalisering tot waterhergebruik, emissiereductie en nieuwe teelten: Vlaanderen bewijst elke dag dat innovatie de sleutel is tot een toekomstgerichte landbouw. Boerenbond speelt daarin een brugfunctie tussen onderzoek en praktijk, zodat vernieuwende technologieën niet op de tekentafel blijven liggen, maar effectief bijdragen aan sterkere en duurzamere landbouwbedrijven.

Boerenbond biedt sinds 2025 samen met KBC en een aantal partners via 'Scale it Agro' een thematische accelerator aan voor start-ups in duurzame en weerbare landbouw die door hun eerste groeifase gaan. De focus daarbij ligt op 5 grote innovatiedomeinen binnen de agro-food: precisielandbouw, bodememissies, optimalisatie van water en irrigatie, data-intelligentie en meetsystemen en innovatie in de agrovoedingsindustrie.

‘Wat staat er op het spel?’

Vlaamse boeren zijn echte strevers. Ze zijn de primus van de klas, maar willen het toch steeds beter doen. Niet enkel economisch, maar ook op het vlak van duurzaamheid, dierenwelzijn, klimaatvriendelijkheid ... Ze staan daarin niet alleen, want ook de maatschappij en het beleid leggen de lat steeds hoger.

Om die pioniersrol te blijven spelen, kunnen onze Vlaamse land- en tuinbouwers rekenen op een sterk landbouwnetwerk. Maar vooruitgang vraagt ook ruimte: ruimte om te ondernemen, te vernieuwen en verder te verduurzamen. Daarvoor zijn duidelijke, werkbare regels en vertrouwen onmisbaar. Zo kunnen onze land- en tuinbouwers blijven innoveren, bijdragen aan onze voedselzekerheid en welvaart, en elke dag lekker en kwaliteitsvol eten op het bord van de Vlaming brengen.

